

cooperare

волонтерство

activism

Finanțat de Uniunea Europeană

cooperare
germană
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

dezvoltare

deschidere

implicare

Dialog

доступность

CARTEA ALBĂ

a proiectelor UE la nivel local:
Cimișlia, Basarabeasca, Leova
2016-2020

EFICIENȚĂ
ENERGETICĂ

unitate

Chișinău, 2021

Coordonator: Andrei Bargan

Autori: Ion Ciumeică, Andrei Bargan, Victor Buzdugan, Raisa Voroniuc,
Ludmila Topal, Nicoleta Lișevici, Constantin Celac

Corector, Traducere română-rusă: Daniela Juganari

Paginare computerizată: Angela Ivanesi

Chișinău, 2021

Finanțat de Uniunea Europeană

AO PROSPECT este beneficiara Programului de Granturi Locale al Uniunii Europene (UE) și implementează proiectul „Cartea Albă a proiectelor UE la nivel local – Cimișlia, Basarabeasca, Leova 2016-2020” în or. Cimișlia. Programul de Granturi Locale este lansat în baza Cadrului Unic de Sprijin a UE, acordat pentru Republica Moldova (2017-2020) din cadrul Instrumentului European de Vecinătate, prin intermediul proiectului „Abilitarea cetățenilor din Republica Moldova” (2019-2021), finanțat de către Uniunea Europeană și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Partenerul proiectului pentru creșterea potențialului de vizibilitate și implicare a cetățenilor este Asociația Presei Independente (API).

ASOCIAȚIA PRESEI INDEPENDENTE

Asociația Obștească
„Prospect”

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Cartea Albă a proiectelor UE la nivel local: Cimișlia, Basarabeasca, Leova : 2016-2020 / Ion Ciumeică, Andrei Bargan, Victor Buzdugan [et al.] ; coordonator: Andrei Bargan; traducere română-rusă: Daniela Juganari ; Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). – Chișinău: Bestseller, 2021 (F.E.-P. “Tipografia Centrală”). – 88 p. : fot. color.

Aut. sunt indicați pe vs. f. de tit. – Texte : lb. rom., rusă. – Apare cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. – 300 ex.

ISBN 978-9975-3336-6-5.

352(478):061.1EU=135.1=161.1

C 27

Tiparul executat la Tipografia Centrală

Peter Michalko,
Ambasadorul UE

” Prin intermediul acestor proiecte, cetățenii vor avea mai multe resurse și posibilități ca să-și realizeze visele la ei acasă. Sunt mândru că putem și suntem aici ca să susținem, cu asistența noastră, oamenii din Republica Moldova, pentru a avea un nivel mai bun de viață. Sunt multe inițiative în zona de sud și ne bucurăm că putem susține dezvoltarea acestei regiuni. Importanța colaborării societății civile cu autoritățile locale, asigurarea transparenței și buneii guvernări la toate nivelele, rolul important al mass-mediei pentru informarea cetățenilor, care sunt stăpâni în țara lor și beneficiarii finali ai serviciilor din partea administrației la toate nivelurile – aceasta este substanța societății moderne și a standardelor europene, care sunt și scopul asistenței noastre. ”

Cahul, 15 octombrie 2020

Cuprins:

Introducere.....	7
------------------	---

RAIONUL CIMIȘLIA

PROIECTUL: Amenajarea Aleei centrale Ștefan cel Mare a orașului Cimișlia

Bănci publice și urne de gunoi noi, instalate în centrul orașului Cimișlia	10
--	----

Centrul orașului Cimișlia devine mai amenajat!	11
--	----

PROIECTUL: „Cartea Albă a proiectelor UE la nivel local”

UE acordă sprijin financiar Republicii Moldova, inclusiv la nivel local și regional	14
---	----

Vizita lui Peter Michalko la Cimișlia	17
---	----

PROIECTUL: Amenajarea clădirii Instituției Publice „Incubatorul de Afaceri Cimișlia” (IACM)

Istorie de succes. Înființat cu ajutorul Uniunii Europene, Incubatorul de Afaceri din Cimișlia stimulează dezvoltarea economică	18
---	----

PROIECTUL: Construcția sistemului de apeduct, canalizare și Stației de epurare în satul Ecaterinovca

Istorie de succes. Stația de epurare a satului Ecaterinovca – unica la nivel rural în raionul Cimișlia	22
--	----

PROIECTUL: Implicare pentru servicii publice de calitate și un mediu protejat

Dezvoltare prin implicare cu sprijinul UE	28
---	----

PROIECTUL: Modernizarea managementului deșeurilor solide în orașul Cimișlia, satele Bogdanovca Veche, Bogdanovca Nouă și Dimitrovca

Orașul Cimișlia va deveni mai curat cu sprijinul UE	31
Vizită de lucru Centrul Contact Cahul la LDA Cimișlia în cadrul proiectului UE Modernizarea MDS Cimișlia	33
Cu ajutorul Uniunii Europene, primăria Cimișlia modernizează managementul deșeurilor menajere solide	35

Raionul Basarabeasca

ПРОЕКТ: Повышение энергоэффективности лица Matei Basarab в городе Басарабяска

Европейская школа для детей из Басарабяски	41
Проект по энергоэффективности лица мониторинг родители	46

ПРОЕКТ: Через корректное информирование – к расширению прав и возможностей граждан в районе Бассарабяска

Дебаты на Bas TV: Помощь ЕС в реализации проектов по водоснабжению и канализации	49
Европейское добрососедство	52

ПРОЕКТ: Молодые волонтеры и журналисты за европейские реформы, ценности и стандарты качества и оказании публичных услуг в районе Басарабяска

Борьбу с мусором начинаем с воспитания	55
--	----

RAIONUL LEOVA

PROIECTUL: „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova”

Apă potabilă de calitate pentru locuitorii satului Filipeni 58

Un vis aproape realizat: alimentarea cu apă potabilă a cinci sate din raionul Leova 60

În satul Filipeni din raionul Leova este în toi proiectul „Aprovizionarea cu apa potabilă a localității” ce ar asigura tot satul cu apă 63

Lucrările de alimentare cu apă a patru localități din raionul Leova sunt aproape finalizate 65

PROIECTUL: „Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova”

Rețele de canalizare în or. Leova construite cu sprijinul UE 67

În Leova este în toi proiectul privind extinderea sistemului de canalizare și construcția stației de pompare a apelor uzate, la periferia orașului, rețelele urmează să fie date în curând în exploatare 70

A început conectarea beneficiarilor la rețeaua de canalizare din orașul Leova: „Este un proiect binevenit” 72

PROIECTUL: „Sporirea Eficienței Energetice a LT Constantin Spătaru din or. Leova”

UE va oferi 211 mln. de lei pentru proiecte de eficiență energetică în zona de sud 75

Liceul Constantin Spătaru – Carte de Vizită a orașului Leova 77

Campania de informare UE-Republica Moldova – împreună mai puternici, susținută la Leova 83

Dezbateri la Liceul Constantin Spătaru din Leova 84

Introducere

UE acordă sprijin financiar Republicii Moldova, inclusiv la nivel local și regional, de zeci de milioane de euro, dar populația puțin cunoaște despre această asistență. Unul dintre motive este, că cetățenii nu sunt antrenați suficient în pregătirea acestor proiecte, în luarea deciziilor de APL și, respectiv, în monitorizarea implementării proiectelor UE, și asigurării durabilității lor.

Proiectul UE „Abilitarea cetățenilor în Republica Moldova” (2019-2021) vine să contribuie la implicarea organizațiilor societății civile (OSC) și a cetățenilor Republicii Moldova în procesele decizionale, inclusiv în guvernanța proiectelor de investiții publice, ceea ce va conduce la îmbunătățirea transparenței și responsabilizării autorităților. Această acțiune va promova asumarea de către cetățeni a investițiilor în comunitate, prin împuternicirea acestora de a participa la procesul decizional legat de proiectele investițiilor locale și le va permite să monitorizeze, și să comunice publicului larg impactul acestor proiecte. Obiectivul general al proiectului este de a oferi cetățenilor competențe prin participarea constructivă la procesele de luare a deciziilor la nivel local, regional și național.

Cetățenii așteaptă mai multă informație privind proiectele finanțate de UE, inclusiv în derulare. În această carte veți afla despre istoriile de succes în implementarea proiectelor UE la nivel local în Regiunea de Sud – raioanele **Cimișlia, Leova și Basarabeasca** în următoarele domenii

- investițiile în domeniile aprovizionare cu apă și canalizare (AAC),

GESTIONAREA DEȘEURILOR

- investițiile în domeniile managementul deșeurilor solide (MDS),

EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

- eficientizarea energetică (EE) a clădirilor publice;

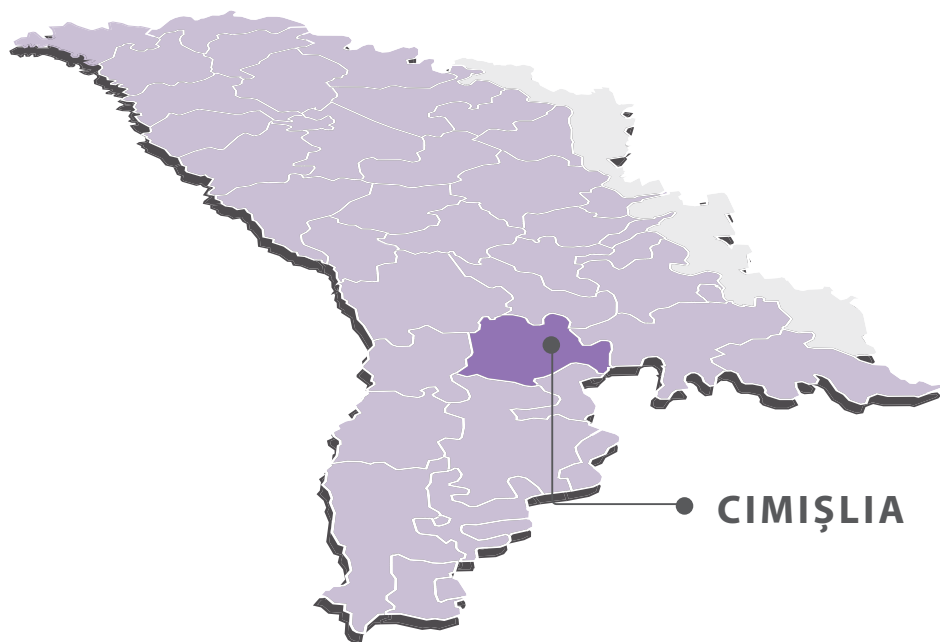

MEDIU ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ

- problemele de mediu aferente serviciilor publice locale.

Un rol aparte în această activitate de informare și sensibilizare îl are mass-media locală și OSC locale – în domeniul Media și Comunicare, Asociația Presei Independente.

Andrei BARGAN,
coordonatorul proiectului „Cartea Albă a proiectelor UE la nivel local:
Cimișlia, Basarabeasca, Leova 2016-2020”

Cimișlia
Bogdanovca Veche
Dimitrovca
Bogdanovca Nouă

Cimișlia
Bogdanovca Veche
Dimitrovca
Bogdanovca Nouă

Cimișlia

**PROIECTUL: Amenajarea Aleei centrale Ștefan cel Mare
a orașului Cimișlia**

Bănci publice și urne de gunoi noi, instalate în centrul orașului Cimișlia

Aleea centrală a orașului Cimișlia, bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt, s-a renovat în prag de Hramul localității — 28 august.

Aici au fost instalate 20 de bănci publice și 20 de urne de gunoi. Astfel orașul a devenit mai curat, mai atractiv pentru locuitori și pentru vizitatori.

Amenajarea cu bănci și urne de gunoi a devenit posibilă datorită unui proiect finanțat de către Uniunea Europeană și implementat de Asociația Obștească „Prospect” din orașul Cimișlia, în parteneriat cu primăria locală.

Tot în cadrul acestui proiect, aici vor mai fi instalate patru panouri informative și se va desfășura concursul de fotografii cu genericul „**EU pe banca orașului meu**”, vor fi difuzate reportaje radiofonice și emisiuni televizate privind menținerea ordinii sanitare în oraș.

Ion CIUMEICĂ
septembrie 1, 2020

Centrul orașului Cimișlia devine mai amenajat !

Proiectul UE „Amenajarea Alei Ștefan cel Mare și Sfânt din or. Cimișlia” a ajuns la final (25 dec 2020). Suma totală a proiectului este de 5 mii euro, contribuția primăriei or. Cimișlia fiind de 25% (1667 euro). Potrivit proiectului, s-au instalat pe Aleea Ștefan cel Mare și Sfânt din or. Cimișlia:

- 20 de bănci publice, (prețul 1 bănci cu instalare – 2445 lei)
- 20 de coșuri de gunoi, (prețul 1 coș cu instalare – 650 lei)
- 2 panouri informative (prețul 1 panou cu instalare – 4250 lei)

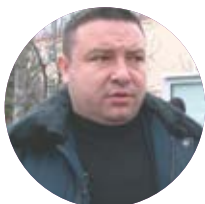
La fel, s-a desfășurat un concurs de fotografie sub genericul „EU și banca orașului Meu”, o campanie media de informare și conștientizare a cetățenilor privind păstrarea ordinii sanitare în oraș, emisiuni și reportaje TV. Proiectul a fost implementat prin ALDA, AGREED de către AO PROPSECT din or. Cimișlia, cu contribuția primăriei or. Cimișlia în perioada iulie – decembrie 2020.

Băncile, coșurile de gunoi și panourile informative sunt transmise de Asociația Obștească PROSPECT din Cimișlia la balanța și gestiunea primăriei Cimișlia.

Andrei Bargan,
director AO Prospect,
coordonator proiect

” **Acest proiect, care a schimbat la față Aleea Centrală a orașului, cu sprijinul UE este o dovadă că societatea civilă, cetățenii pot contribui la amenajarea orașului prin diferite proiecte și inițiative.** ”

Sergiu Andronachi,
primar de Cimișlia

” **Proiectul UE, implementat de AO Prospect cu contribuția primăriei va face centrul orașului mai amenajat, iar cetățenii – mai informați despre activitatea primăriei.** ”

Cristian Antoci,
câștigătorul concursului
foto „EU și banca
orașului meu”

” **Încântat să fiu deținătorul Locului 1 la concursul „Eu și banca orașului meu”. Mulțumim organizatorilor pentru acest minunat concurs, prin care putem demonstra că în orașul Cimișlia se fac lucruri frumoase!**
Doar împreună putem să valorificăm și să promovăm orașul nostru! ”

Elevă la LT Ion Creangă
Cimișlia

” **Băncile sunt binevenite pentru elevi, sunt în preajma liceului, la pauză ne relaxăm, așteptăm autobusul școlar, seara tinerii stau pe bănci. E un loc bine amenajat pentru tineri.** ”

Ecaterina Gribineț,
pensionară or. Cimișlia

” **Informație pe panouri trebuie să fie. Oamenii trec, citesc, se informează ce face primăria. Scaunele sunt potrivite pentru pensionari, se mai odihnesc pe ele. Se simte grija față de oameni.** ”

PROIECTUL: „Cartea Albă a proiectelor UE la nivel local”

UE acordă sprijin financiar Republicii Moldova, inclusiv la nivel local și regional

Andrei Bargan, coordonatorul proiectului „Cartea Albă a proiectelor UE la nivel local”

Uniunea Europeană a demonstrat, în repetate rânduri, că susține Republica Moldova pe multiple planuri, indiferent cine s-ar afla la guvernare. Din păcate, eforturile făcute de țările europene nu este cunoscut de mulți cetățeni ai Republicii Moldova. În context, recent, în regiunea de sud a Moldovei a fost lansat proiectul „Cartea Albă a proiectelor UE la nivel local: Cimișlia, Basarabeasca, Leova 2016-2020”.

Scopul proiectului, realizat de Asociația Obștească „Prospect”, este să contribuie eficient la informarea cetățenilor privind valorile europene

și proiectele realizate cu sprijinul UE în regiuni prin mass-media și societatea civilă locală.

Astfel, se dorește o implicare cât mai pleneră a organizațiilor societății civile (OSC) și a cetățenilor Republicii Moldova în procesele decizionale, inclusiv în guvernanta proiectelor de investiții publice, ceea ce va conduce la îmbunătățirea transparenței și la responsabilizarea autorităților.

Această acțiune va promova asumarea de către cetățeni a asistenței în comunitate, prin împuternicirea acestora de a participa la procesul decizional legat de proiectele de investiții locale și le va permite să monitorizeze și să comunice publicului larg impactul acestor proiecte de investiții.

Obiectivul general al proiectului este de a oferi cetățenilor competențe prin participarea constructivă la procesele de luare a deciziilor la nivel local, regional și național.

O persoană bine informată este protejată. UE acordă sprijin financiar Republicii Moldova, inclusiv la nivel local și regional, și populația ar trebui să știe cât mai multe despre această asistență. Motivul este că cetățenii nu prea sunt antrenați în pregătirea acestor proiecte, în luarea deciziilor de către APL și, respectiv, în monitorizarea implementării proiectelor UE și asigurarea durabilității lor.

În rezultatul implementării proiectului în perioada 3 august 2020 – 31 mai 2021, peste 100 000 de cetățeni din raioanele Cimișlia, Basarabeasca, Leova vor deveni mai mult informați prin dezbateri publice, mass media locală, rețelele sociale despre proiectele UE la nivel local.

Emisiune TV dezbateri-Proiecte UE la nivel local, Cimișlia

Proiectul se va finaliza cu lansarea broșurii „Cartea Albă a proiectelor UE la nivel local: Cimișlia, Basarabeasca, Leova 2016-2020” în care vor fi incluse articole din ziar, istorii de succes, fotografii, infografice, reportaje, informații de pe rețelele sociale, realizate pe parcursul implementării proiectului.

În această regiune – raioanele Basarabeasca, Cimișlia, Leova – există o structură de mass-media locală: ziarul regional „Gazeta de Sud” din Cimișlia,

postul regional de televiziune „Media TV” din orașul Cimișlia, Radio Media Cimișlia, postul local „Bas TV” din Basarabeasca, o serie de web site ale APL, ONG-uri locale, dar ele sunt antrenate insuficient în promovarea proiectelor europene.

Implementarea proiectului „Cartea Albă a proiectelor UE la nivel local: Cimișlia, Basarabeasca, Leova 2016-2020” urmează să treacă în revistă istoriile de succes în realizarea proiectelor europene la nivel local, să încurajeze cetățenii, ONG-urile, APL să sporească impactul proiectelor europene la nivel local.

Emisiune TV dezbateri-Proiecte UE la nivel local, Cimișlia

Ion Ciumeică,

septembrie 15, 2020

Vizita lui Peter Michalko la Cimișlia

Pe 6 august 2020, Peter Michalko, ambasadorul UE la Chișinău, a venit cu o vizită de lucru la Cimișlia. Tema vizitei a fost realizarea proiectelor comune între Primăria Cimișlia și UE.

Primarul de Cimișlia, Sergiu Andronachi, i-a organizat o excursie prin centrul orașului, examinând perspectivele schimbării orașului ca urmare a executării proiectelor care au contribuție parțială a UE. Una din temele de discuție a fost și problemele de ordin social ale orașului Cimișlia, cum sunt inundațiile, drumurile care necesită renovare și altele. Într-un final, țin să vă amintesc că în raionul Cimișlia au fost implementate mai multe proiecte cu contribuția parțială a Uniunii Europene.

Andrei Bargan,
Media TV, Cimișlia, august 10, 2020

**PROIECTUL: Amenajarea clădirii Instituției Publice
„Incubatorul de Afaceri Cimișlia” (IACM)**

Istorie de succes

**Înființat cu ajutorul Uniunii
Europene, Incubatorul
de Afaceri din Cimișlia
stimulează dezvoltarea
economică**

Această clădire a fost renovată cu
contribuția financiară a Uniunii Europene

Vineri, 23 aprilie 2021, s-au împlinit șase ani de la inaugurarea oficială a Instituției Publice (IP) „Incubatorul de Afaceri Cimișlia” (IACM).

File din istoria recentă

IP IACM este o organizație necomercială, fondată de către Consiliul Raional Cimișlia, în baza Matricei de Politici pentru Programul de Suport Sectorial „Stimularea Economică în zonele rurale”, finanțat de către Uniunea Europeană (UE) și implementat de către Organizația de Dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM).

„Incubatorul nostru, povestește managerul acestei instituții, Alexandru Stamatov, a fost deschis oficial pe 23 aprilie 2015. Edificiul dispune de 22 de birouri cu dimensiuni diferite (de la 8 până la 111 metri pătrați), pentru activitate antreprenorială de producere și prestări servicii, plus o sală de conferințe bine dotată și amenajată pentru desfășurarea seminarelor, a meselor rotunde și a altor acțiuni de instruire”.

Sursa citată mai spune că la început UE a alocat mijloace financiare pentru derularea procesului de renovare a clădirii, care era una pustie, părăsită, de multă vreme, de către o unitate de carabinieri dislocată în orașul Cimișlia.

O atenție deosebită s-a acordat atunci la două aspecte: obținerea unui grad înalt de eficiență energetică (prin termoizolarea pereților, instalarea caloriferelor, crearea în apropiere a unei stații de cazane funcționabile la gaze naturale etc.), precum și asigurarea în permanență cu apă potabilă și cu rețea de canalizare a celor două etaje și a mansardei edificiului.

Pe parcursul activității IACM a fost rezolvată și o altă problemă – cea a evacuării deșeurilor menajere, după ce autoritățile publice locale au amenajat, în imediata apropiere a Incubatorului, un spațiu special închis pentru colectarea gunoii.

Varietate de produse și servicii

Alexandru Stamatov precizează că afacerile incubate sunt găzduite aici pentru o perioadă de până la trei ani, cu posibilitatea de extindere a acestui termen (plus maxim doi ani). În acest interval de timp firmele beneficiază de încăperi comode și utilitate cu cele necesare, de consultanță, de asistență pentru dezvoltarea parteneriatelor interne și

internaționale, au acces la servicii de finanțare și de sprijin tehnic, de management al afacerilor.

Spre exemplu, opt firme au beneficiat de granturi în valoare de 1 milion 424,5 mii de lei – pentru dezvoltarea afacerilor, iar alți șapte rezidenți au obținut consultanță pentru elaborarea proiectelor cifrate la 1 milion și 500 de mii de lei.

Potrivit lui Viorel Bostan, consultant al Incubatorului de Afaceri Cimișlia, de la întemeierea acestei instituții și până în prezent, aici au pornit activitatea antreprenorială 41 de agenți economici, cu un total de peste 170 de locuri de muncă.

Actualmente, în cadrul IACM, activează 17 firme, care prestează o varietate de produse și servicii:

- construcția și reparația drumurilor;
- construcție, reconstrucție și deservirea utilajelor de gaze naturale cu modernizarea sistemelor de încălzire, canalizare, apeducte;
- activități referitoare la sănătatea umană;
- confecționarea îmbrăcăminții pentru copii;
- școală de limbi străine;
- servicii de contabilitate;
- construcții inginerești, reconstrucții, restaurări;
- servicii IT;
- salon de înfrumusețare;
- servicii juridice;
- Call Center;
- activități în agricultură;
- servicii de taxi etc.

Acești 17 rezidenți, ai Incubatorului de Afaceri Cimișlia, dispun de 72 de angajați, inclusiv 20 de femei și 22 de tineri. În anul precedent, cifra lor de afaceri s-a estimat la 27 de milioane 483 de mii 700 de lei, iar în primul trimestru al acestui an a constituit 1 milion 775 de mii 500 de lei.

Mașini de cusut din China

Printre antreprenorii care activează, în timpul de față, la Incubatorul de Afaceri Cimișlia, se numără și Ludmila Ciubotaru, administratoare a Societății cu Răspundere Limitată (SRL) „Dancing-Sport”. După cum

Atelierul de croitorie al SRL „Dancing-Sport” se află la parterul clădirii Incubatorului de Afaceri din orașul Cimișlia. Foto de Ion JALBĂ

am fost informați, întreprinderea se ocupă cu fabricarea îmbrăcăminte sportive, după ce a câștigat un grant în valoare de 140 de mii de lei, bani cu care a procurat șapte mașini de cusut din China.

„Am încheiat contract de locațiune cu această instituție la 26 noiembrie 2018, ni se destăinuiește Ludmila Ciubotaru. Înainte de pandemie, aveam multe comenzi – din SUA, din Italia, Turcia, dar și din țara noastră: din Chișinău, din Hâncești, din alte localități. Odată cu izbucnirea pandemiei de coronavirus, ne vine mai greu – ne concentrăm, în special, pe orașul Cimișlia. În anul trecut, bunăoară, cifra de afaceri a constituit numai 136 de mii și 600 de lei, iar în primele trei luni ale anului de față – doar 10 mii de lei. Dar sperăm să scăpăm repede de COVID și să ne îmbunătățim activitatea. Avem de gând să ne mai aflăm aici și după expirarea contractului de locațiune, adică să-l prelungim încă pe doi ani”, afirmă directoarea SRL „Dancing-Sport”.

Pe lângă funcția de bază, confecționarea îmbrăcăminte pentru sport, cele câteva angajate de aici se mai ocupă, la un utilaj special, și cu brodarea costumelor populare.

Din discuțiile pe care le-am purtat la IACM, am înțeles că administrația de aici privește cu optimism în viitor și speră că activitatea acestei instituții va cunoaște o dezvoltare mult mai mare odată cu revenirea la starea normală, după depășirea crizei pandemice în Republica Moldova.

Ion CIUMEICĂ

aprilie 23, 2021

PROIECTUL: Construcția sistemului de apeduct, canalizare și Stației de epurare în satul Ecaterinovca

Istorie de succes

Stația de epurare a satului Ecaterinovca – unica la nivel rural în raionul Cimișlia

Satul Ecaterinovca, cu o populație de cca. 1200 de locuitori, situat la 7 km. nord de orașul Cimișlia, este unica localitate rurală din raionul Cimișlia, care dispune de o stație de epurare a apelor reziduale. Construcția și dotarea stației a fost posibilă, în mare măsură, datorită sprijinului UE și, în special, al Poloniei.

Stația de epurare Ecaterionovca în funcțiune

Calea spre succes a fost lungă și pe alocuri destul de anevoioasă, își amintește primarul de Ecaterinovca, Efim Strogoteanu. A trebuit să meargă din casă în casă pentru a convinge locuitorii să doneze bani pentru elaborarea proiectului.

Efim Strogoteanu,
primar de Ecaterinovca:

” În anul 2006, din contribuția cetățenilor, a fost elaborat proiectul de execuție, care a costat 138 de mii de lei – sumă mare, pe atunci, pentru satul Ecaterinovca. Am bătut la mai multe uși. Abia în anul 2011, s-a reușit de a accesa un proiect pentru realizarea visului sătenilor – construcția sistemului nou de apeduct și sistem de canalizare în localitate prin Agenția de Dezvoltare Sud. ”

Astfel, la sfârșitul anului 2011, deja toate casele din Ecaterinovca puteau fi conectate la apeduct și canalizare. S-au construit 11 km de apeduct, 9,6 km de canalizare și 2 stații de pompare a apelor uzate. Potrivit proiectului, apele reziduale urmau a fi evacuate printr-un sistem de canalizare la stația de epurare din orașul Cimișlia. Până la urmă, cei din Ecaterinovca, au hotărât să construiască o stație de epurare proprie. Și aici le-au venit în ajutor polonezii.

Efim Strogoteanu, primar de Ecaterinovca:

” Am contactat Asociația Obștească VOSTOK din Polonia, finanțată de guvernul Poloniei. Văzând că cei din Ecaterinovca au sistem de canalizare, dar nu e finalizat procesul cu o Stație de epurare a apelor reziduale, ne-au propus să ne ajute. Împună cu doi specialiști, am vizitat 12 stații similare din Polonia. Am elaborat un proiect tehnic și l-am aplicat la Fondul Ecologic Național.

Având suport din partea Poloniei, proiectul a fost acceptat. Guvernul Poloniei a asigurat stația cu tot utilajul, plus la aceasta, timp de câțiva ani, sub supravegherea inginerilor polonezi, s-au desfășurat lucrările de execuție conform proiectelor poloneze.

Excavarea terenului pentru stația de epurare Ecaterinovca

Acest lucru a permis să construiască o stație de epurare a apelor reziduale pe cale biologică, astfel ca să nu se simtă mirosul neplăcut, care apare la astfel de stații, uneori. S-au respectat toate cerințele proiectului, chiar și nisipul folosit la curățarea apelor reziduale, a fost adus special, fiindcă nisipul obișnuit nu face față cerințelor pentru stațiile biologice de epurare. Stația de epurare este construită la 1,2 km de localitate, dar timp de 7 ani, de când funcționează, locuitorii n-au simțit miros neplăcut de la activitatea ei.

Stația de epurare biologică din s. Ecaterinovca, este economă pentru consumul de energie electrică. Acest lucru a permis administrației localității să fixeze unul din cele mai mici prețuri pentru apă și canalizare în regiune – 9 lei pentru metru cub la apeduct și 5 lei per metru

cub la canalizare. Locuitorii satului Ecaterionovca sunt mulțumiți de calitatea și prețul serviciilor de asigurare cu apă și canalizare.

Tatiana Nepeivoda,
locuitoare, satul
Ecaterinovca.

” Am avut anterior un sistem de apeduct vechi. Tot timpul avea spărturi, pierderi de apă, deconectări frecvente. Acum e altă situație – apeduct nou, canalizare nouă. ”

Vasile Durlescu, locuitor
satul Ecaterinovca

” Anul în jur avem apă în casă și afară, în grădină, la robinet. Am contribuit și noi, cetățenii, cu mijloace bănești, totul legal și transparent. ”

Vladimir Dusatov,
satul Ecaterinovca

” Servirea este bună. Prețul la fel e convenabil. Plătim 9 lei 1 metru cub de apă și 5 lei pentru 1 metru cub de ape reziduale. ”

Familia Nelea și Petru Durlescu, s-au reîntors de la muncă din Europa și au construit o casă nouă, cu condiții și infrastructură ca la oraș, ba

chiar au și bazin, piscină construită, după ce a apărut în sat sistemul de apeduct și canalizare.

Petru Durlescu, locuitor,
satul Ecaterinovca

” **Condițiile sunt europene. Apeduct nou, sistem de canalizare performant. Acum reușim să ne folosim și de o piscină vara, când vin nepoții la țară.** ”

Nelea Durlescu,
locuitoare satul Ecaterinovca
” **Este împlinit visul unei gospodine – veceu în casă, apă de la robinet, mașină de spălat vesela, hainele – sunt condiții precum la oraș.** ”

Stația de epurare Ecaterinovca este dotată complet cu utilaj din partea Poloniei. Este asigurată cu un sistem de supraveghere video. Stația este îngrădită și iluminată. Stația de epurare Ecaterinovca este data în exploatare din anul 2014. În total din diferite motive, inclusiv organizatorice, financiare, stația s-a construit pe parcursul a cca. 6 ani, dar

încă e nevoie de finalizat unele lucruri, precum ar fi terenul aferent și drumul de acces.

Proiectul stației este prevăzut pentru un volum de ape reziduale de trei ori mai mare decât

poate deversa satul Ecaterinovca. Este o stație de tip regional și ar putea să se conecteze la ea și localitățile învecinate – Valea Perjei, Gradiște s.a. Deja unele proiecte de acest fel au început să fie implementate.

Efim Strogoteanu, primar de Ecaterinovca:

” **Stația de epurare din Ecaterinovca este de o capacitate de 120 metri cubi pe zi. La moment, stația e folosită la o capacitate de 30%. Suntem în așteptarea ofertelor de colaborare cu satele învecinate.** ”

Pentru construcția stației de epurare a satului Ecaterinovca a fost nevoie de cca 6 mln lei și cca 6 ani de construcții, ajustări, coordonări. Fiindcă au fost primii, le-a fost greu, dar celelalte localități urmează să treacă și ele această cale, poate mai ușoară deja, luând în vedere experiența celor din Ecaterinovca.

Construcția apeductului și canalizării

Strategia de Alimentare cu Apă și Sanițiație, aprobată în 2014, prevede dezvoltarea concomitentă a sistemelor de alimentare cu apă și a infrastructurii de sanițiație, dar rețelele de apeduct se dezvoltă mai rapid decât cele de canalizare. Potrivit Biroului Național de Statistică, în anul 2018, circa 23% din satele Moldovei nu aveau acces la rețele de apă potabilă și canalizare, iar multe dintre sistemele existente erau învechite. De acces, la sisteme de canalizare, dispun doar 12 la sută din localitățile Moldovei. Oricum, situația, cu timpul, se va schimba. Localitățile dotate cu apeduct își vor construi și sisteme de canalizare. Satul Ecaterinovca din raionul Cimișlia este un exemplu, o istorie de succes în acest sens.

Andrei BARGAN,

MEDIA TV Cimișlia, 23 decembrie 2020

PROIECTUL: Implicare pentru servicii publice de calitate și un mediu protejat

Dezvoltare prin implicare cu sprijinul UE

Asociația Obștească „Dezvoltare prin implicare” din orașul Cimișlia este una dintre cele 15 ONG-uri din Regiunea de Dezvoltare Sud, beneficiare de sprijin din partea UE în cadrul programului Abilitarea cetățenilor din Republica Moldova. La 15 octombrie 2020, Excelența Sa, Ambasadorul UE din Republica Moldova, Peter Michalco, a înmânat ONG-ului Certificatul de Grant în valoare de 176 mii lei.

Parteneriat

AO Dezvoltare prin Implicare, în parteneriat cu Primăria orașului Cimișlia a implementat proiectul "Implicare pentru servicii publice de calitate și un mediu protejat" în orașul Cimișlia, satele Bogdanovca Veche, Bogdanovca Nouă și Dimitrovca, în cadrul programului de granturi locale lansat în baza Cadrului Unic de Sprijin a UE, acordat pentru Republica Moldova (2017-2020) din cadrul Instrumentului European de Vecinătate, prin intermediul proiectului "Abilitarea cetățenilor din Republica Moldova" (2019-2021), finanțat de către Uniunea Europeană și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Partenerul proiectului pentru Regiunea Sud este Centrul CONTACT-Cahul.

Implicare

Proiectul a susținut formarea a 7 grupuri de inițiativă locală (GIL), prin oferirea suportului în domeniul accesului finanțării proiectelor mici în cadrul programului Bugetului Inițiativelor Civice Locale implementat de Primăria orașului Cimișlia.

INIȚIATIVE CIVICE ÎN ORAȘUL CIMIȘLIA SUSȚINUTE PRIN PROIECTUL "ABILITAREA CETĂȚENILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA"

- 2 sesiuni de instruire organizate
- 108 participanți
- 7 grupuri de inițiativă formate
- 7 proiecte mici implementate

Harta inițiativelor civice implementate

www.eu4civilsociety.md

CE ESTE BUCETAREA PARTICIPATIVĂ?

Bucetarea participativă este procesul în cadrul căruia cetățenii și grupurile civice sunt implicați în luarea deciziilor și în stabilirea priorităților și alocarea bugetului municipal în scopul îmbunătățirii serviciilor publice din cadrul administrației locale.

CUM FUNCȚIONEAZĂ FAZELE BUCETĂRII PARTICIPATIVE

Bugetul Inițiativelor Civice Cimișlia

2019 vs 2020

Buget alocat de primăria Cimișlia	Aplicații depuse
Alocație efectivă pe inițiativă	% Contribuție

Contribuția la implementarea bugetului inițiativelor civice 2020

Al partener: 50.0%

Primăria Cimișlia	50.0%
Orășeni	27.4%
Alți parteneri	22.6%

Domeniile inițiativelor depuse

LOCALIZAREA INIȚIATIVEI BUCETĂRII PARTICIPATIVE

Aplicații implementate în cadrul proiectului AGRI333D

Aplicații implementate cu suportul GIZ

Proiectul implementat de AO Dezvoltare prin implicare vine să promoveze implicarea cetățenilor în guvernarea locală pentru asigurarea unei bugetări participative. În cadrul proiectului se consolidează capacitățile de scriere și management al proiectelor mici pentru 7 grupuri de inițiativă locală, din toate sectoarele orașului. Proiectul a demarat cu succes.

BUGETUL INIȚIATIVELOR CIVICE LOCALE

<p>Teren de joacă în cartierul Basarabia</p> <p>În agenda bugetară de lucru din cadrul Consilieriei există un teren verde pe o suprafață de aproximativ 750 m² (20 x 40 m). La momentul prezentării proiectului acesta este neproporțional și echipamentul existent nu satisface nici pe departe necesitățile copiilor.</p> <p>Costul proiectului este de 3000 lei. Primăria Cimișlia - 1500 lei, Proiectul Agreed - 1500 lei. ID - 15000 lei.</p>	<p>ISTORII DE SUCCES</p> <p>Reabilitarea foșoarelor "Vatra Cimișlii"</p> <p>La inițiativa unui grup de cetățeni din orașul Cimișlia a fost realizată o campanie de colectare de fonduri în vederea reparației cupolei și așchii electrice în luna Iulie a anului în care s-a realizat lucrările de reparație a cupolei și așchii electrice. După finalizarea lucrărilor s-a realizat o petiție adresată Consilieriei Locale pentru a solicita finanțarea proiectului. Proiectul a fost finanțat de Consilieria Locală Cimișlia în valoare de 3000 lei. ID - 30000 lei.</p>	<p>Amenajarea terenului de odihnă DIMOPARC</p> <p>Proiectul este finanțat prin bugetul Consilieriei Locale Cimișlia în valoare de 10000 lei. ID - 100000 lei.</p> <p>Costul proiectului este de 10000 lei. Primăria Cimișlia - 5000 lei, Proiectul Agreed - 5000 lei. ID - 100000 lei.</p>
<p>Zona de odihnă pentru tineri</p> <p>Tinerii din orașul Cimișlia au nevoie de un spațiu în care pot petrece timpul activ și pot socializa. Cu scopul de a realiza acest lucru, Consilieria Locală Cimișlia a finanțat proiectul în valoare de 10000 lei. ID - 100000 lei.</p>	<p>Proiectul "Implicare pentru guvernarea locală transparentă și participativă în Cimișlia" în cadrul programului "AGREED - Activarea reformei guvernării pentru îmbunătățirea dezvoltării"</p> <p>Logo-uri: ALDA, LDA, Consilieria Locală Cimișlia, AO Dezvoltare prin implicare.</p>	<p>Crearea scuarului V. Alexandri</p> <p>Proiectul este finanțat prin bugetul Consilieriei Locale Cimișlia în valoare de 10000 lei. ID - 100000 lei.</p>

Astfel, grupurile de inițiativă sunt finanțate în cadrul bugetului inițiativelor civice – program implementat de primăria Cimișlia. În anul 2020 urmează a fi implementate, din acest program în primăria Cimișlia, 17 proiecte în valoare de 452,0 mii lei, inclusiv 7 proiecte în sprijinul AO Dezvoltare prin implicare

Victor Buzdugan,
MEDIA TV Cimișlia, 15 octombrie, 2020

PROIECTUL: Modernizarea managementului deșeurilor solide în orașul Cimișlia, satele Bogdanovca Veche, Bogdanovca Nouă și Dimitrovca

Orașul Cimișlia va deveni mai curat cu sprijinul UE

La Cimișlia a demarat Proiectul Modernizarea managementului deșeurilor solide în orașul Cimișlia, satele Bogdanovca Veche, Bogdanovca Nouă și Dimitrovca sprijinit de UE și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în cadrul programului de granturi Abilitarea

Peter Michalko felicită beneficiarii proiectelor UE

cetățenilor din Republica Moldova. Proiectul este implementat de LDA Moldova: Agenția pentru Democrație Locală din Moldova.

Primele întruniri cu cetățenii din sectoarele orașului deja a avut loc. Urmează ca ei, să se expună asupra modalității de colectare și evacuare a deșeurilor, modului de achitare a serviciilor și îmbunătățirii lor. Potrivit proiectului, primăria va beneficia de 100 de eurocontainere cu capacitatea de peste 1 tonă pentru colectarea selectivă a deșeurilor în sumă totală de cca 15 mii de euro.

Întâlnire cu cetățenii din cartier privind MDS

Contribuția primăriei orașului Cimișlia va fi de 25%. În total, sunt preconizate, pentru perioada august 2020-aprilie 2021, adunări pentru consultarea cu CETĂȚENII în 10 sectoare ale primăriei. În primele trei sectoare: Recea, Cogâlnic și satul Bogdanovca Veche, dezbaterile s-au desfășurat deja.

La 15 octombrie 2020, Ambasadorul UE în Republica Moldova, Exceleanța Sa, Peter Michalcho, a înmânat la Cahul, Certificatele de granturi pentru ONG-urile din Regiunea de Dezvoltare Sud, sprijinite de UE și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Printre beneficiari a fost și Agenția pentru Democrație Locală din Moldova cu un suport de 573 mii lei.

Andrei BARGAN,

MEDIA TV Cimișlia, 15 octombrie 2020

Vizită de lucru Centrul Contact Cahul la LDA Cimișlia în cadrul proiectului UE Modernizarea MDS Cimișlia

Beneficiarii eurocontainerilor la Cimișlia

Centrul Contact Cahul a efectuat o vizită de lucru la Cimișlia, la data de 15 ianuarie 2021, pentru a se documenta cu implementarea proiectului UE_GIZ Modernizarea managementului deșeurilor solide în orașul Cimișlia.

Experții au avut întrevederi cu primarul orașului Cimișlia, Sergiu Andronachi, șefa întreprinderii Serviciilor Publice Cimișlia, beneficiarii celor 100 de eurocontainere pentru deșeuri, procurate cu sprijinul UE (75%) și primăriei Cimișlia (25%).

Primul obiectiv al proiectului – includerea satelor Boddanovca Nouă, Bogdanovca Veche și Dimitrovca în sistemul MDS

Cimișlia – colectarea deșeurilor managerie solide din 1 ianuarie 2021, la aceleași condiții și drepturi, precum în orașul Cimișlia, a fost atins.

Experții au menționat, că implementarea proiectului se desfășoară conform planului calendaristic. E nevoie de ajustat încă unele activități în situația restricțiilor Covid. Cca 60% din activități din proiect sunt deja realizate. Proiectul se va încheia la sfârșitul lunii mai 2021.

Andrei Bargan,

Media TV Cimișlia, 15 ianuarie 2021

Cu ajutorul Uniunii Europene, primăria Cimișlia modernizează managementul deșeurilor menajere solide

Începând cu 1 ianuarie 2021, satele Bogdanovca Nouă, Bogdanovca Veche și Dimitrovca din componența primăriei orașului Cimișlia, au fost incluse într-un sistem unic de colectare a deșeurilor.

Acest lucru a devenit posibil datorită implementării de către Asociația Obștească (AO) „Agenția de Democrație Locală din Moldova” a proiectului „Modernizarea managementului deșeurilor menajere solide din orașul Cimișlia, satele Bogdanovca Nouă, Bogdanovca Veche și Dimitrovca”, implementat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și prin contribuția bănească a primăriei locale.

Atunci când s-a purces la elaborarea proiectului în cauză, inițiatorii lui și-au propus drept scop îmbunătățirea calității managementului deșeurilor menajere solide din primăria Cimișlia prin implicarea mai

Nicolae Hristov, coordonator proiect UE

largă a cetățenilor, în elaborarea și implementarea politicilor din domeniul respectiv.

Pentru atingerea scopului propus au fost stabilite câteva obiective, menționează Nicolae HRISTOV, managerul proiectului:

- Elaborarea recomandărilor pentru administrația publică locală privind stabilirea modului de contractare a serviciilor și a tarifului pentru colectarea și evacuarea deșeurilor menajere;
- Includerea satelor limitrofe din componența primăriei Cimișlia – satele Bogdanovca Nouă – 800 de oameni, Bogdanovca Veche – 2100 de locatari și Dimitrovca – 700 de bărbați și femei) în sistemul centralizat de acumulare a gunoiului a orașului Cimișlia.
- Achiziționarea a peste 100 de eurocontainere (cu capacitatea generală de 110 metri cubi) pentru colectarea deșeurilor la platformele sectoriale (colective), inclusiv 20 de asemenea tomberoane pentru localitățile rurale din cadrul primăriei Cimișlia: Bogdanovca Nouă, Bogdanovca Veche și Dimitrovca;
- Creșterea gradului de conștientizare a populației, inclusiv a elevilor din comunitățile respective, privind impactul ecologic al managementului deșeurilor menajere solide.

Acum, până la finalul realizării proiectului nominalizat mai sus, au rămas mai puțin de trei luni, putem afirma că implementarea lui decurge cu succes.

Astfel, până în prezent au fost desfășurate șapte întâlniri cu beneficiari ai Întreprinderii Municipale „Servicii Publice” Cimișlia din diverse cartiere ale orașului și din cele trei sate, la care s-au pus în discuție problemele existente și s-au făcut propuneri de îmbunătățire a procesului de colectare și evacuare a deșeurilor menajere solide. Pe parcursul primăverii curente, urmează să mai fie organizate încă trei asemenea întruniri.

Potrivit primarului de Cimișlia, Sergiu Andronachi, acest proiect, în comun cu cetățenii orașului, a permis modernizarea esențială a managementul deșeurilor solide în urbă – colectare în eurocontainere, evacuare cu autospeciale, sporirea numărului de beneficiari ai serviciului de salubritate.

Primarul de Cimișlia, Sergiu Andronachi

La 23 decembrie 2020, Consiliul Orășenesc Cimișlia a adoptat decizia de extindere, cu începere de la 1 ianuarie anul curent, a sistemului urbanistic de acumulare a gunoiului și asupra localităților Bogdanovca Nouă, Bogdanovca Veche și Dimitrovca, în aceleași condiții ca și la oraș, cu stabilirea taxei unice de salubritate egală cu 11 lei pe lună, pentru fiecare persoană.

Hotărârea în cauză a autorităților publice locale s-a dovedit a fi pe placul populației. Vasile Gherciuc de la Bogdanovca Nouă, Vera Meico de la Bogdanovca Veche și alți consăteni de-ai lor, au salutat această inițiativă și și-au exprimat speranța că, de acum înainte deșeurile de prin curțile oamenilor nu vor mai fi aruncate la întâmplare pe terenurile din apropierea satelor.

Tot la sfârșitul anului precedent, în primărie au ajuns cele 100 de eurocontainere, procurate în cadrul proiectului „Modernizarea managementului deșeurilor solide în orașul Cimișlia, satele Bogdanovca Nouă, Bogdanovca Veche și Dimitrovca”. Achiziționarea lor s-a făcut din mijloacele financiare acordate de Uniunea Europeană (276 mii de lei sau 75 la sută din costul total) și prin contribuția primăriei Cimișlia (92 mii de lei, ceea ce alcătuiește 25 de procente).

Descărcarea tomberoanelor

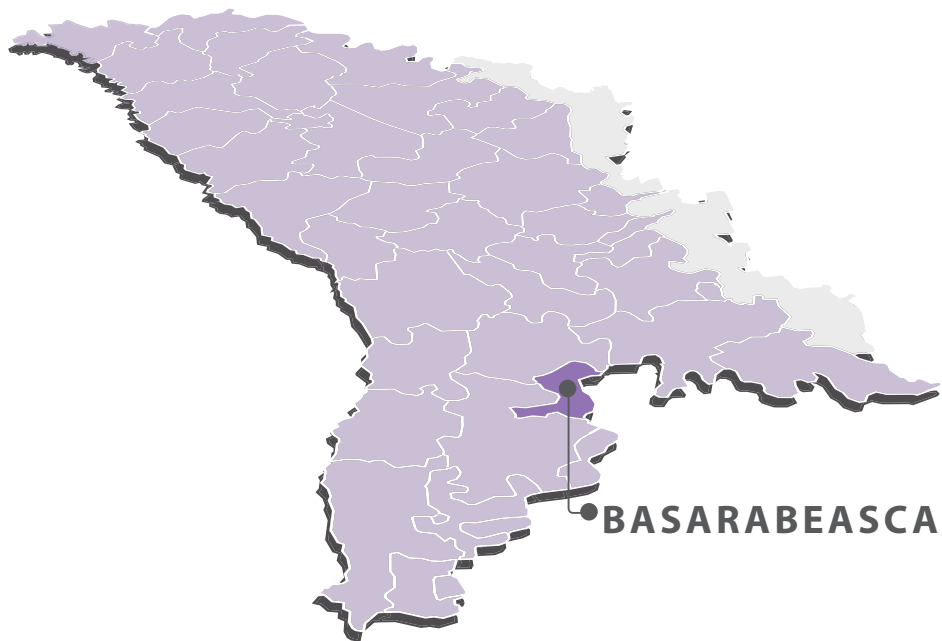
Majoritatea tomberoanelor – 80 la număr – au fost repartizate instituțiilor publice, grădinițelor, liceelor și gimnaziului, întreprinderilor comerciale, agenților economici din orașul Cimișlia, iar restul 20 – celor trei comunități sătești.

Beneficiarii sunt multumiți de eurocontainere. Mihail Cibotaru, Anastasia Garaba, Pavel Cornescu și alți locuitori ai orașului Cimișlia, ni s-au destăinuit că pubelele vechi erau din metal, trebuiau golite în mod manual, fiecare având un volum de 0,7 metri cubi. Pe când acestea-s noi, cu o capacitate unică de 1,1 metri cubi, se descărca cu autospeciala. Plata pentru folosirea lor și evacuarea deșeurilor se face în mod diferențiat pentru agenții comerciali și pentru instituțiile publice, în dependență de suprafața ocupată.

Abilitarea cetățenilor, educația ecologică a tinerei generații, implicarea populației în luarea deciziilor privind gestionarea eficientă a deșeurilor – este o componentă esențială a proiectului. Emisiuni și reportaje TV, Vox Populi (sondaje cu cetățenii), articole în presa locală, concursuri de desen, fotografie și video cu tinerii din localitate – sunt doar câteva acțiuni de vizibilitate și promovare a proiectului.

Pe viitor, se planifică de a organiza colectarea separată a deșeurilor – aparte sticla, masa plastică, hârtia. În acest scop, până la sfârșitul lunii mai 2021, urmează să mai fie procurate containere din plasă metalică.

Ion CIUMEICĂ,
Gazeta de Sud, 11 martie 2021

Basarabeasca

**Basarabeasca
Abaclia
Iordanovca
Carabetovca
Sadaclia
Iserlia
Bașcalia**

**ПРОЕКТ: Повышение энергоэффективности
лица Matei Basarab в городе Басарабьяска**

Европейская школа для детей из Басарабьяски

На реализацию проекта по повышению энергоэффективности лица Matei Basarab в городе Басарабьяска выделено более 23 млн леев. Средства предоставлены Агентством Германии по международному сотрудничеству – GIZ. Администрирует проект Региональное Агентство по Развитию «Юг». В результате реализации всех намеченных в проекте задач город получит уникальное здание лица, которому не будет равных не только в Басарабьяске, но и в соседних городах.

Данный проект уникален и по своей стоимости. Впервые в

нашем районе осваивается такой большой международный грант. Большие деньги – большая ответственность. На мой взгляд, зона ответственности вокруг данного объекта сформирована и работает на успешное достижение поставленной цели. А цель, даже визуально, представляется прекрасной, не говоря уже о внутреннем наполнении проекта.

На крыше, в правом крыле здания, будет устроена фотоэлектрическая электростанция, которая будет иметь мощность 10 кВт и будет состоять из 34 фотоэлектрических панелей, каждая мощностью 300 Вт. Сколько денег будет сэкономлено на электричестве за счет данного устройства, сегодня точно никто не может сказать,

но то, что экономия будет – это, бесспорно.

Так будет выглядеть лицевой фасад снаружи: утепленные и отделанные шпаклевочными материалами стены. Совершенно новая крыша.

Горячей водой за счет солнечной электростанции будет обеспечена кухня и душевые комнаты, – говорит директор лицея Елена Гурин, стараниями которой в большей степени данный проект получил финансирование. – А сама кухня будет суперсовременной, – продолжает доamna Елена. – В ней установили мощную вытяжку, которая избавит здание лицея от кухонных запахов. У поваров появится холодильник, кладовка со стеллажами, отдельный санузел с душевой кабиной и

отдельный вход. Продукты больше не будут носить через парадный вход.

В здании заменили всю систему отопления. Прежняя уже была изношенной, местами протекала и эффективность ее была очень низкой.

Полностью переоборудованы кабинеты химии и биологии, в которых учащимся приходится проводить опыты, а для этого необходимо иметь в кабинете воду и канализацию. Канализационная система, кстати, тоже вся построена заново, потому что в лицее с этого момента будут санузлы с туалетами и душевыми комнатами. До настоящего момента все обитатели этого учреждения – около 300 человек, пользуются уличным туалетом.

«Санузел – это счастье для всех нас», – говорит учитель английского языка Лилия Секриер. – Дети перестанут бегать на улицу в туалет. Особенно зимой. Они выскакивают раздетые, а это частые простуды. Триста человек сходили в туалет – это триста раз открывалась входная дверь, в которую выходило тепло. Санузлы, построенные в рамках проекта, решают две проблемы – снижение заболеваемости детей и сохранение тепла внутри здания.

Евгений Гургуров, заехавший за дочкой-первоклассницей, является членом родительской мониторинговой группы, которая состоит из родителей, разбирающихся в строительстве, не скрывает своей радости от происходящего:

Лицей преобразится и внешне, и внутри. Там полностью отремонтирован спортивный зал. На полу постелят какой-то экологичный долговечный линолеум. Для детей с особыми физическими потребностями установят лифт для доступа на второй этаж. На улице будет построен удобный пандус для колясочников. Система вентиляции во всем здании, которая в условиях ковида приобретает особое значение. Ребенок, находящийся в светлом теплом классе, в котором еще и воздух свежий способен лучше усваивать учебный материал.

Ценность этого проекта еще и в том, что, лицей, здание которого капитально отремонтировано из средств гранта, положенные ему бюджетные деньги сможет потратить на приобретение более прогрессивного оборудования для обеспечения учебного процесса.

Эту же мысль высказала и Михаэла Берестяну, ученица 10 класса

лица Matei Basarab, корреспондент молодежной телестудии «Молодежный квартал»:

Проект, который реализуется в нашем лицее, грандиозный. Я была шокирована, когда увидела эскизы того, как он будет выглядеть после ремонта – лицей полностью будет соответствовать европейским стандартам. Мы станем примером для других лицеев района и я уверена, что в нашей команде увеличится число учащихся: многим захочется обучаться в самом модернизированном учебном заведении.

Я думаю, что увеличится количество молодых учителей. Это очень важно, потому что молодые учителя легче строят доверительные отношения с учениками.

Используя модернизированное современное оборудование, лицей будет иметь существенную экономию средств, которые, сможет направлять на модернизацию уже самого учебного процесса. Мы будем впереди всего района. И я рада, что еще целых два года буду учиться именно здесь.

Тандем, сложившийся вокруг проекта и работающий, как колесики слаженного механизма, внушает доверие и надежду на то, что лицей станет для его учеников и их родителей точкой отсчета для начала нового образа жизни, когда каждый заботится об энергоэффективности не только в школе, но и дома. В этом свое слово скажет сотрудничество администрации лицея с неправительственной организацией «For Happiness», реализующей проект «Экономическая эффективность – через энергоэффективность», который также финансируется Европейским Союзом.

Мы купили телевизор, – указывает на большую упаковку у стены Татьяна Мыцэ, председатель организации. – После завершения ремонтных работ повесим его на стене в холле лицея. На его экране во время перемен будем крутить ролики, рассказывающие о необходимости беречь свет, тепло, воду, здание, отремонтированное, благодаря Гранту Европейского Союза.

Окунем в тему энергоэффективности всех учащихся лицея через конкурсы. Для малышей на данную тему будет организован конкурс рисунка на асфальте. Гимназические классы будут участвовать в конкурсе разработки стикеров на эту тему. А лицеисты представят на конкурс 3Д проекты «Дом мечты».

Запланированы также 3 открытых урока, которые будут записаны на видео и могут быть мультиплицированы среди педагогических коллективов других учебных учреждений района и республики.

Базой для разработки мероприятий проекта, внедряемого общественной организацией, стали цели и задачи разработанного в лице плана по эффективному менеджменту, – говорит домна Елена Гурин. – И это даст хорошие результаты.

Хочу сказать, что путь к мечте получить такое модернизированное здание был очень длинным – длиной в 7 лет. Очень сложным является процесс строительства. Но результат того стоит. Мы обречены на успех, потому что действия всех социальных актеров, вовлеченных в реализацию проекта, пронизаны взаимопониманием и желанием сделать все на отлично.

Раиса Воронюк,
г. Басарабьяска
апрель 22, 2021

Проект по энергоэффективности лица мониторят родители

На минувшей неделе в городе Басарабяска состоялся визит группы родителей на строительную площадку в лицей Matei Basarab, где обучаются их дети и где в настоящее время реализуется проект по повышению энергоэффективности здания лицея.

Проект «Повышение энергоэффективности теоретического лицея Matei Basarab г. Басарабяска» финансируется Региональным Агентством по развитию «Юг» на средства, выделенные Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Немецкое общество международного сотрудничества (GIZ) GmbH) в рамках Программы Европейского Союза по повышению

энергоэффективности публичных зданий. Стоимость проекта – 19 718 301,41 MDL. Плюс дополнительно выделенные средства на реконструкцию кровли здания лицея – 1 069 252,76. MDL. В том числе, контрибуция районного Совета Басарабьяска, на балансе которого находится данный лицей, составляет 734 335,0 MDL.

Более двадцати миллионов леев – это большая сумма и очень значимым в данной ситуации становится вовлечение в процесс мониторинга представителей гражданского общества – в данном случае – родители детей, обучающихся в лицее Matei Basarab.

В начале марта 2021 года была создана мониторинговая родительская группа, в которую вошли люди, разбирающиеся в строительных процессах, – говорит председатель Общественного объединения «For Happiness» Татьяна Мыцэ. – Группу совместно с родительским комитетом лицея сформировала наша организация в рамках проекта «Экономическая эффективность – через энергоэффективность», который финансируется Европейским Союзом. Мы учимся быть причастными к тому, что происходит в родном городе, родном лицее. Мы пытаемся влиять на процесс реализации проекта, чтобы его результаты были наилучшими.

Это влияние уже чувствуется. В процессе мониторинга группа выяснила, что в ходе ремонтных работ необходимо также заменить старые двери в классах, которые не были учтены в проекте по энергоэффективности, потому что мало влияют на энергосбережение, но уже устарели и морально и физически. Группа в настоящее время изыскивает средства для реализации этой задачи.

К сожалению, есть еще другие вопросы, связанные с ремонтом, возникшие в ходе реализации проекта и требующие дополнительных средств, – говорит представитель родительской группы Михаил Царан. – Мы сегодня поднимались на крышу проверить качество выполненных работ по ее замене. Работа выполнена отлично. Первоначально замена крыши тоже не была предусмотрена в проекте. Вопрос встал уже в процессе выполнения строительных работ. Более миллиона леев после изучения ситуации и составления сметы выделили дополнительно инвесторы, за что мы им очень благодарны.

Данная встреча, в которой, кроме родителей, приняли участие представитель Регионального Агентства по развитию «Юг» Мария

Кулешов, специалист по техническому надзору за строительными работами Владимир Блестяк, консультант GIZ Андрей Токару, менеджер проекта Анастасия Топалэ, представитель районной администрации Егор Никита продемонстрировала заинтересованность всех сторон в успешной реализации задач проекта. А задачи, стоящие перед ними на ближайшее время, будут диктовать цифры, которые немного тревожат.

За шесть месяцев (из девяти) реализации проекта освоено только 32,35% выделенных средств. Это чревато срывом сроков.

У районного Совета нет средств на оставшуюся часть контрибуции – 514 035,0 MDL. Если их не найдут, район Басарабьяска будет внесен в стоп-список для потенциальных инвесторов, которые предпочитают не иметь дела с партнерами, которые не выполняют свои договорные обязательства.

Дополнительные средства, необходимые для качественного и гармоничного завершения проекта, нужны в количестве не менее трех миллионов леев. «No comment».

...А малыши в этот день в одном из начальных классов лицея осваивали секреты управления неиссякаемым ресурсом зеленой энергии!

Раиса Воронюк,

Басарабьяска

апрель 19, 2021

*ПРОЕКТ: Через корректное информирование –
к расширению прав и возможностей граждан в районе
Бассарабьяска*

Дебаты на Vas TV:

Помощь ЕС в реализации проектов по водоснабжению и канализации

В районе Басарабьяска к центральному водопроводу подключено около 80% домохозяйств, но в сёлах этот показатель составляет порядка 63%. С канализацией дело обстоит гораздо хуже: к системе централизованного водоотведения подключено не более 10% домовладений, в основном, в многоквартирных домах. Жители частного сектора пользуются выгребными ямами или просто сливают нечистоты на улицу. Существующие водопроводные и

канализационные сети, в большинстве своём, сильно изношены, из-за чего часто случаются прорывы. Очистные сооружения – там, где они есть – также находятся в аварийном состоянии. Все это наносит серьёзный ущерб экологии и здоровью людей. Местные власти и руководители муниципальных предприятий утверждают, что средств на реабилитацию старых и строительство новых сетей у них в бюджете нет, поэтому единственная надежда – на помощь со стороны центральных властей или зарубежных доноров. Примеры того, как можно написать и реализовать инфраструктурные проекты есть и в нашем районе, и в соседних. Именно об этом шла речь в передаче «Актуальная тема». Гостями студии были: директор ADR Sud Мария Кулешов, директор МП «Апэ-канал» Татьяна Донич и примар с.Иордановка Анатол Меряну.

Мария Кулешов,
директор ADR Sud

«**ADR Sud при поддержке ЕС на сегодняшний день построил водоматриалу для двух районов- Кагул и Леова. Сейчас ведутся переговоры со Всемирным Банком Развития на сумму около 50 млн долларов для развития инфраструктуры водоснабжения и канализации для районов Штефан Водэ и Кэушень.**»

Татьяна Донич,
директор МП
«Апэ-канал»

«**Водопровод в городе Бассарабьяска построен в 1948 году. За этот период поменялось лишь 9 км из 34 км. Питъевая вода протекает еще по асбестовым трубам. У нас наблюдается тенденция к снижению количества абонентов. На предприятии работало 68 сотрудников, сейчас осталось 29. Очистные сооружения в городе работают. Проблемы только с частным сектором.**»

Анатол Меряну,
примар с.Иордановка

«**Водопровод в селе Иордановка был сдан в эксплуатацию в сентябре 2010 года. На сегодня из 280 домов села подключены к водопроводу 224 дома. Люди платят примэрии по 8 лей за кубометр воды. Все потребители имеют водомеры. Рентабельность услуги около 20%. В 2015 году начали проектировать систему канализации и очистки сточных вод. Экологический Фонд выделил для этого 14 млн лей. В этом году - 2021- мы уже завершим строительство.**»

Людмила ТОПАЛ,
редактор BASTV

Европейское добрососедство

Вы можете себе представить дом в современном городе, в котором нет водопроводного крана и вместо него на кухне стоят ведра с водой? С трудом? А жители одиннадцати домов на верхнем участке улицы Школьной в городе Басарабьяска жили так на протяжении почти сорока лет. Кто-то смог построить во дворе бассейн, в который заливал привозную воду.

О, а сколько надо было бегать за трактористом, чтобы он за твои же деньги привез тебе бочку воды! – говорит Николай Плукчи. – В то время, как жители града платили по 8-10 леев за кубометр воды, мы платили по 20, потому что бочка на три куба воды стоила 60 леев. Потом мы платили за такой же объем 80 леев. А в последние годы – 120 леев.

Николай с супругой Еленой были главными ходоками от соседей по различным инстанциям десятки лет:

Куда мы только не обращались – никакого результата – продолжает господи Плукчи. – Наконец-то администрация города услышала нас и нашла возможность решить нашу проблему. Мы сейчас наравне со всеми жителями города получаем воду. И за ту же цену, что и весь город.

Вот наш бывший источник воды, – Галина Сухина подходит к бассейну, на котором стоит ведро с веревкой. Демонстрирует, как доставала воду из бассейна еще год назад. – Мы уже и не надеялись, что когда-нибудь вода потечет в наш дом по водопроводным трубам. Примэрия города установила насос на нашем участке, который качает воду на верхние улицы. Теперь мы, как все горожане, тоже имеем в доме машину-автомат для стирки, кран с водой на кухне и в ванной.

Примар города Басарабьяска **Валентин Чимпоеш:**

« Я понимаю благодарность людей, в домах которых появилась наконец вода. Но этот вопрос мы не смогли бы решить, если бы в 2011 году не был бы реконструирован центральный водопровод города. Это был проект, который профинансировал Фонд Социальных Инвестиций Молдовы на средства, предоставленные Европейским Союзом. Благодаря реализации данного проекта, мы смогли обеспечить город круглосуточно водой, потому что раньше она подавалась по часам. В рамках данного проекта также была подведена трасса к месту установки насоса, чтобы жители верхней части улицы Школьной тоже могли пользоваться водопроводной водой. Сегодня мы можем идти дальше в вопросе реконструкции водопровода: разработали технические проекты для замены водопроводных сетей по всем улицам микрорайона Романовка, где водопровод построен 70 лет тому назад. Ищем инвесторов, потому что городу не потянуть эти проекты самостоятельно. Речь идет об одиннадцати миллионах леев, которые минимально нужны для решения этой задачи. »

К хорошему привыкаешь быстро, – улыбается моя собеседница Дора Делик. – Уже забыли те времена, когда воду подавали по часам, когда на кухне и в ванной стояли ведра с запасной водой. А как спешили все в доме принять душ, пока не отключили воду! Круглосуточно вода в доме – это комфорт. И мы благодарны людям, которые выделяют средства для решения наших проблем.

Спасением для водопроводной системы города стала программа Германского банка развития KfW (Немецкий государственный банк „Kreditanstalt für Wiederaufbau“), которой управлял Фонд Социальных Инвестиций Молдовы. В рамках этой программы город получил 5 глубинных насосов, которые качают воду из скважин. Это был первый транш европейских денег в наш город – в 2006 году.

Установка этого оборудования решила три проблемы, – говорит Татьяна Донич, директор муниципального предприятия «Апэ-Канал». – Вовремя заменив насосы, мы предотвратили ситуацию, когда старые насосы совсем бы развалились и город с населением 10 000 человек остался бы без воды. Новые насосы дали заметную экономию электроэнергии и 3 дополнительных рабочих места. Также были созданы условия для подачи воды на верхние этажи многоэтажных домов. У старых насосов для этого не хватало мощности.

Всего страны Европейского Союза передали нашему городу на решение проблем водоснабжения 4 451 652 лея. Контрибуция города составила 926 995 леев. Бенефициары проектов, реализованных на средства Европейского союза – 10 000 басарабчан всех возрастов – могут без проблем пользоваться питьевой водой, которая подается в их дома и квартиры круглосуточно.

На повышении уровня качества жизни нашего маленького государства сказывается Европейская политика добрососедства, которая распространяется на третьи страны, граничащие с Европейским Союзом на Востоке Европы – Украину, Молдову, Грузию, Армению и Азербайджан, а также на Беларусь. Нам повезло, что мы в этом перечне. Спасибо вам, добрые соседи!

Раиса Воронюк

март 12, 2021

ПРОЕКТ: Молодые волонтеры и журналисты за европейские реформы, ценности и стандарты качества и оказании публичных услуг в районе Басарабьяска

Борьбу с мусором начинаем с воспитания

В городе Басарабьяска действует смешанная система сбора и вывоза мусора. На специально оборудованных для этого площадках установлены контейнеры, а по тем улицам, где их нет, раз в неделю проезжает трактор. Однако, горожане далеко не всегда используют контейнеры для бытовых отходов по назначению: загружают их также строительным, растительным и другим мусором.

Члены Общественной Организации «FEED- BACK» в рамках европейского проекта «Молодые волонтеры и журналисты за европейские реформы, ценности и стандарты качества в оказании публичных услуг в районе Басарабьяска», решили провести информационную акцию – развесить информационные баннеры по городу.

Максим ГАВРУЩЕНКО,
волонтер ОО
«FEED- BACK»

«**Согласно проекта мы сделали 20 баннеров. 10 баннеров направлены на то, чтобы информировать жителей о следующем: мусор имеет свой дом - мусорные баки. 10 баннеров направлены на то, чтобы объяснить людям: такой мусор, как строительный, растительный или от животных, не предназначен для бытовых контейнеров и для этого необходимо вызывать специальную машину.**»

Светлана Гербалы,
волонтер ОО
«FEED- BACK»

«**Я решила принять участие в этом проекте, потому что мусор – одна из самых важных проблем города Басарабьяска. Мы можем изменить ситуацию к лучшему.**»

Василий ДАНИЛОВ,
волонтер ОО
«FEED- BACK»

«**Выброс мусора в неположенных местах наказывается законом. Это вредно и для экологии, и для нашего здоровья. Надеюсь, что после данной акции люди будут избавляться от мусора правильно.**»

Людмила ТОПАЛ,
редактор BASTV

Leova

Leova
Iargara
Filipeni
Romanovca
Cupcui

Leova

PROIECTUL: „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova”

Apă potabilă de calitate pentru locuitorii satului Filipeni

Ion Surdu, din satul Filipeni, raionul Leova, are în ograda casei, o fântână din care ia apă, de mai mulți ani. Așa fac toți gospodarii din sat. De la o vreme, însă, s-a schimbat povestea. Apa din fântână este de 10 ori mai poluată decât permit normele sanitare. Astfel, se va conecta la apeductul nou, construit în sat, cu sprijinul UE.

Ion SURDU,
locuitor s. Filipeni, Leova

” **Am fântână, dar apa nu corespunde cerințelor sanitare, este de zece ori mai poluată. Acum vom avea apă curată, potabilă, pentru pregătirea bucatelor și vom fi mai sănătoși.** ”

Pentru conectare, cetățenii plătesc cca. 2070 lei – de persoană. Deja cca. 50% din populația satului, a achitat taxa pentru conectare.

Tudor Camerzan,
primarului de Filipeni

” În ultimele săptămâni, tot mai mulți cetățeni achită taxa pentru conectare. Oamenii, de la mic la mare, sunt mulțumiți că până la urmă, în sat se construiește un apeduct nou cu sprijinul UE. Până în prezent oamenii foloseau apa doar din fântânile de mină. Acum, datorită sprijinului UE avem în sat un apeduct nou. ”

Aprovizionarea cu apă potabilă, a fost mereu o problemă în satul Filipeni, din raionul Leova. În cele mai multe fântâni din sat, apa este sărată și conține mult calcar. Acum, însă, localnicii așteaptă cu nerăbdare, sfârșitul lucrărilor de construcție a apeductului.

Andrei Bargan,
MEDIA TV Cimișlia,
10 octombrie, 2020

Un vis aproape realizat: alimentarea cu apă potabilă a cinci sate din raionul Leova

Grație asistenței Uniunii Europene (UE) și contribuției autorităților publice locale, locuitorii orașului largara și ai satelor Cupcui, Filipeni, Romanovca și Sărata Nouă din raionul Leova, vor avea, în anul 2021, acces sigur la apă potabilă de calitate.

Săptămâna trecută, Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Sud a desfășurat, la Leova, o ședință de lucru cu participarea administrației acestui raion și a primarilor satelor beneficiare.

Potrivit unui comunicat de presă, în cadrul întrunirii, părțile au discutat despre progresul înregistrat și evoluția lucrărilor privind implementarea proiectului „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui”, finanțat de UE, prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

De asemenea, a fost abordat subiectul privind contribuțiile care urmează a fi achitate integral de către autoritățile publice locale (APL)

beneficiare. De asemenea, s-a discutat și despre cheltuielile suplimentare care au fost generate pe parcurs, ca urmare a necesității de executare a unor volume de lucrări adiționale în cadrul proiectului, menționat mai sus.

Astfel, aceste lucrări, care vor aduce un plus de valoare proiectului, urmează a fi acoperite, parțial, de către beneficiari, ei urmând să adopte decizii asumate în vederea alocării unor tranșe suplimentare la etapa de proiectare a volumelor de lucrări adiționale.

În această ordine de idei, a fost stabilit, de comun acord, că în perioada imediat următoare, primarii vor aduce mesajul în localitățile pe care le conduc și vor informa corect, și transparent cetățenii despre necesitatea coparticipării lor și a bugetelor locale, la executarea cu succes a lucrărilor în cadrul proiectului de îmbunătățire a infrastructurii de alimentare cu apă.

În acest scop, consiliile locale ale comunităților beneficiare – largara, Cupcui, Filipeni, Romanovca și Sărata Nouă – urmează să adopte, în termene cât mai restrânse, decizii de alocare a mijloacelor financiare necesare pentru proiectarea volumelor de lucrări adiționale.

Iar ulterior, ADR Sud va semna, cu primăriile localităților beneficiare și cu antreprenorul, contractat acorduri adiționale pentru executarea lucrărilor suplimentare în cadrul proiectului „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui”.

„Pentru finanțator, în cazul dat, Uniunea Europeană, care sprijină financiar acest proiect important de infrastructură în Regiunea de Dezvoltare Sud, a declarat Maria Culeșov, directoarea acestei instituții, contează mult și este foarte necesară contribuția APL și a cetățenilor. Astfel, se crede că participarea financiară a celor în beneficiul cărora se realizează proiectele investiționale unește și responsabilizează cetățenii, le dezvoltă spiritul civic și îi motivează pentru dezvoltare și pentru un trai mai bun”.

La rândul său, și Nicolae Pritcan, președintele raionului Leova, a ținut să sublinieze importanța majoră a proiectelor de infrastructură și eficiență energetică pentru cetățeni și a mulțumit Uniunii Europene pentru suportul financiar acordat, iar Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei și echipei ADR Sud – pentru deschidere și buna cooperare.

Acțiunea investițională „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui” este finanțată de Uniunea Europeană și implementată în cooperare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, care este gestionat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei, în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Guvernul Germaniei.

Ion CIUMEICĂ,
Gazeta de Sud, ianuarie 28, 2021

În satul Filipeni din raionul Leova este în toi proiectul „Aprovizionarea cu apa potabilă a localității” ce ar asigura tot satul cu apă

În satul Filipeni, raionul Leova, derulează proiectul privind construcția unui apeduct care ar asigura toți localnicii cu apă de calitate, deoarece la ora actuală, localnicii folosesc apa din fântâni, care are o calitate inferioară.

Lansat încă din mandatul precedent, proiectul „Aprovizionarea cu apă potabilă a localității” este, deja, la a doua etapă. În mandatul primarului precedent, s-au construit rezervoarele, construcția fiind finalizată în 2018, ceea ce ar presupune finalizarea primei etape a proiectului. Cea de-a doua etapă, care este în desfășurare, în prezent, presupune construcția în interior a magistralelor și realizarea, ulterioară, a conexiunilor. În total, în satul Filipeni urmează să se conecteze la rețea 960 de gospodării.

De construcția magistralelor se ocupă POLIMER GAZ CONDUCTE SRL, responsabil de verificarea construcțiilor fiind o firmă din orașul

Leova. Conform contractului cu constructorii, rețeaua magistrală trebuie să fie dată în exploatare în 10 luni, de la data semnării contractului.

Astfel, contractul fiind semnat în septembrie 2020, în iulie ar trebui ca rețele să fie date în exploatare, însă ținând cont de situația epidemiologică și condițiile climaterice nefavorabile pentru lucrări, termenul e posibil să fie prelungit cu o lună, anunță responsabilii de efectuarea construcțiilor.

„La ora actuală, în jur de 98% din magistrale sunt construite și realizate peste 100 de conexiuni” – ne-a comunicat primarul satului, Tudor Camerzan.

Localnicii salută inițiativa și abia așteaptă să fie conectați la apă, deoarece se plâng de calitatea proastă a apelor din fântâni, care le dă bătăi de cap. „Oamenii se bucură de derularea proiectului, iar acest lucru ne bucură și pe noi” – a mai menționat primarul satului Filipeni.

De asemenea, în grupul de Facebook „Primăria Filipeni”, localnicii aduc mulțumiri primarului și întregii echipe, care se ocupă de construcția magistrelor, astfel cercetând pagina, am găsit comentarii precum: „Vă mulțumim, Domnule Primar și tot respectul față de cei ce au contribuit, e necesar ca în fiecare casă să fie apă, restul omul le aranjează”.

Amintim că este un proiect finanțat de GIZ (Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei) prin intermediul ADR Sud. Contribuția locală la ziua de astăzi depășește cifra de 2 milioane, dintre care suma de aproximativ 1,4 milioane este achitată de gospodării, contribuția unică din partea fiecărei gospodării reprezentând 2070 de lei, restul cheltuieli fiind acoperite de primărie.

Nicoleta Lisevici,
Gazeta de Sud,

23 februarie 2021

Lucrările de alimentare cu apă a patru localități din raionul Leova sunt aproape finalizate

Mai multe localități din raionul Leova vor beneficia de rețele de apă potabilă îmbunătățite mulțumită unui proiect sprijinit de Uniunea Europeană. Este vorba de localitățile largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova, unde, actualmente, se desfășoară lucrări de construcție a rețelilor de apeduct interne, transmite leova.org.

Rețeaua de apeduct, cu o lungime totală de 99 km, urmează a fi construită în cadrul proiectului investițional „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova”, implementat de ADR Sud cu suportul financiar al UE.

Lucrările de construcție a rețelei de apeduct în orașul largara sunt, actualmente, în plină desfășurare, în timp ce în localitățile Filipeni, Cupcui și Romanovca construcția rețelilor de distribuție a apei și branșarea consumatorilor la aceste rețele este, practic, finalizată.

Costul total al lucrărilor de construcție în cadrul proiectului dat este de peste 91 de milioane de lei, dintre care circa 10 mln. lei reprezintă contribuția locală a beneficiarilor.

În cadrul acestei măsuri investiționale, antreprenorul contractat, SRL „Polimer Gaz Conducte”, urmează să mai construiască o stație de pompare a apei potabile și 5 instalații de dezinfectare a apei cu hipoclorit de sodiu. Proiectul prevede, de asemenea, branșarea a 3308 de consumatori la rețelele de distribuție a apei nou-construite.

În rezultatul implementării acestei măsuri investiționale, peste 10620 de cetățeni din localitățile largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui ale raionului Leova urmează să fie conectați la un sistem îmbunătățit și durabil de alimentare cu apă.

Implementarea măsurilor de aprovizionare cu apă va contribui la modernizarea infrastructurii pentru furnizarea serviciilor de aprovizionare cu apă, sporirea ratei de conectare și accesului populației din localitățile sus-menționate la apă potabilă de calitate, îmbunătățind astfel condițiile de trai și menținând starea de sănătate ale acesteia. În rezultatul implementării acestei măsuri investiționale, peste 10620 de cetățeni din localitățile largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui ale raionului Leova urmează să fie conectați la un sistem îmbunătățit și durabil de alimentare cu apă.

Proiectul „Îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă a localităților largara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova” este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de ADR Sud și proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL). Proiectul MSPL este finanțat de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și implementat de GIZ Moldova în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM).

Nicoleta Lisevici,
leova.org, aprilie 6, 2021

PROIECTUL: „Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova”

Rețele de canalizare în orașul Leova construite cu sprijinul UE

Maria Velicovscaea și Elena Cravenco din orașul Leova, fac parte din cei peste 1700 de locuitori ai orașului Leova, care vor avea acces la sistemul de canalizare centralizat, în urma construcției unui tronson de

13,5 km de rețele interne de canalizare și a racordării la acestea a circa 700 case individuale de locuit.

Elena Cravcenco,
locuitoare din or. Leova

„Suntem mulțumiți pentru că vom avea și noi, ca toată lumea civilizată, sistem de canalizare, veceu în casă. Vom păstra mediul ambiant și curățenia prin ogradă, în stradă. La adunare ne-au spus, că ajutorul vine din partea UE. ”

Maria Velicovscaea,
locuitoare or. Leova

„Noi la fel am contribuit cu finanțe la construcția sistemului de canalizare – am contribuit fiecare casă, individual cu câte 3 mii lei, pentru a fi uniți la sistemul de canalizare. ”

Lucrările sunt susținute financiar de UE. Reprezentanții Uniunii Europene, au efectuat o vizită de lucru în teren, pentru a examina mersul lucrărilor de executare a proiectului. Oficialii europeni și-au exprimat îngrijorarea că, deocamdată, sunt efectuate puține bransamente a gospodăriilor casnice.-circa 30 la sută , ori UE pledează pentru 100% conectare a populației la sistemul de canalizare. Potrivit oficialilor europeni, problema este una mai complexa. În Republica Moldova nu există o lege care ar obliga cetățenii, direct, să se conecteze la rețelele de canalizare. Astfel, și în raionul Cantemir, doar 20 la sută din potențialii beneficiari de servicii de canalizare, s-au conectat la rețelele respective. Rețelele de canalizare, sunt construite din cele mai bune materiale din domeniu. Conexiunile, asigură o garanție sută la sută, de izolare. Utilajul cu care este dotată întreprinderea Apă Canal Leova, permite identificarea scurgerilor – țevilor clandestin trasate. Angajații întreprinderii, su-praveghează mersul lucrărilor și explică populației avantajul conexiunii, la sistemul de canalizare.

Lucrările de construcție în cadrul proiectului, sunt implementate de Agenția de Dezvoltare Regională Sud.

Maria Culeșov,
director ADR Sud

” În raionul Leova cu sprijinul UE, la moment se implementează 4 proiecte, cu o valoare totală de cca 200 mln lei. Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova este unul din aceste proiecte, implementat de ADR Sud cu o valoare de 46 mln lei, bani oferiți de UE. ”

Proiectul „Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova,, este implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene și cofinanțat de primăria orașului Leova ,cu contribuția cetățenilor. Valoarea totală fiind de peste 46 milioane lei

Victor Buzdugan,
MEDIA TV Cimișlia, 9 noiembrie 2020

În Leova este în toi proiectul privind extinderea sistemului de canalizare și construcția stației de pompare a apelor uzate, la periferia orașului, rețelele urmează să fie date în curând în exploatare

Extinderea sistemului de canalizare, în orașul Leova

Deși, e timp de pandemie, în Leova continuă să deruleze proiecte importante ce ar îmbunătăți viața localnicilor. În proces este și proiectul „Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova”, componenta de infrastructură a proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale de aprovizionare cu apă și canalizare a localităților din raionul Leova”. Acest proiect va permite conectarea la rețeaua de canalizare, conform datelor proiectului, a 716 gospodării din perimetrul străzilor Frumușica-Podul de flori, iar stație de pompare a apelor uzate se construiește la periferia orașului.

Este un proiect grandios și mare pentru orașul Leova, costul căruia atinge 47 milioane lei. Conform proiectului, fiecare gospodărie a trebuit să achite o contribuție unică în valoare de 3000 de lei, diferența fiind achitată din sursele Uniunii Europene prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei.

Proiectul este finanțat prin intermediul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, prin urmare, Agenția s-a ocupat de căutarea și numirea celor care se vor

ocupa de construcția rețelelor pentru extinderea sistemului de canalizare. Oamenii spun că au încredere în muncitori, deoarece ei sunt cei care au construit cândva apeductul magistral Leova-largara, de serviciile căruia se bucură în prezent, astfel de calitatea lucrărilor răspund finanțatorii, administrația locală numind doar un supraveghetor tehnic.

Proiectul a fost lansat încă în timpul mandatului primarului precedent, iar acum are loc cea de-a doua etapă a proiectului ce presupune construcția propriu-zisă și asigurarea finanțării. Astfel, la 10 septembrie 2020 au început lucrările, iar acum sunt în amplu proces de derulare și, conform graficului, rețelele de canalizare urmează să fie date în exploatare în luna iunie a anului 2021, însă, din cauza restricțiilor epidemiologice și a condițiilor de timp neprielnice, se poate prelungi termenul cu o lună.

Primarul orașului, domnul Alexandru Bujorean, s-a arătat foarte bucuros de implicarea locuitorilor și a relevat în context – „Vreau să mulțumesc, în primul rând, orașenilor pentru că au fost receptivi și într-un an atât de greu, pe timp de pandemie, au putut să sprijine ideea și au acceptat să contribuie cu acea sumă unică de 3000 de lei, reușind să se strângă deja peste 500 de mii de lei.”

Proiectul „Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova” este finanțată de către Uniunea Europeană în cooperare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, care este implementat de GIZ Moldova în parteneriat cu Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ).

Nicoleta Lisevici

leova.org, februarie 15, 2021

A început conectarea beneficiarilor la rețeaua de canalizare din orașul Leova: „Este un proiect binevenit”

În orașul Leova este în proces proiectul privind extinderea rețelei de canalizare, iar în prezent se finalizează prima etapă de conectare a beneficiarilor.

Mai multe detalii ne-a oferit Primarul orașului Leova, Alexandru Bujorean:

„Proiectul este destinat extinderii sistemului de canalizare și construcția stației de pompare a apelor reziduale. În rezultatul acestui proiect vor fi conectate la sistemul de canalizare 716 gospodării, de pe 24 de străzi ale orașului Leova. Costul unei conexiuni este de

18 321 lei, dintre care 3000 este contribuția unică a gospodăriei, și 15 321 contribuția finanțatorului. Ca și contribuție generală a localității avem o sumă care depășește 3 milioane de lei, din costul total de 47 milioane de lei. Pe parcursul anului 2020, au fost colectate aproximativ 500 mii lei, sub formă de contribuție de la beneficiari, ceea ce denotă o dorință mare de a beneficia de servicii moderne. Conform condițiilor proiectului, în toamna anului 2021, urmează să fie date în exploatare toate rețelele, primele dintre acestea vor fi funcționale încă din lunile mai-iunie 2021”

De asemenea, am dorit să aflăm și părerea localnicilor, care urmează să beneficieze de rețea în timpul apropiat, în legătură cu proiectul.

„Este binevenit acest proiect pentru canalizare, în special pentru casele de la sol. Este o ușurință foarte mare, nu va mai fi nevoie să curățăm canalizarea și, din punct de vedere ecologic, tot este ceva mai bun, fiindcă ne dăm seama, știți cum, dacă nu este curățat la timp, știm care sunt urmările. Mulțumim domnului primar pentru desfășurarea proiectului, înțelegem că este un unul major, sunt cheltuieli mari, de aceea și noi, populația, cu o sumă necesară pentru realizarea proiectului, pentru ușurința vieții mai departe.”

„Pentru casă e un proiect bun. Poți face un veceu și în casă, și afară, dar va trebui să schimbăm tot acum în baie.”

„Este un proiect foarte bun pentru orașelul nostru, pentru locatari și pentru viitorul copiilor noștri.”

„Foarte bun lucru a făcut Fondul European în comun cu primăria noastră, cu Primarul, Viceprimarul, Consiliul Raional că fac canalizarea. O să fie ecologia mai bună. Cred că urmează și drumurile după asta să le facă.”

„Eu cred că conectarea la canalizare este un lucru bun pentru tot.”

Proiectul „Extinderea sistemului de canalizare din orașul Leova. Construcția stației de pompare a apelor uzate din orașul Leova” este finanțat de către Uniunea Europeană în cooperare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, care este implementat de GIZ Moldova în parteneriat cu Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ).

Nicoleta Lisevici

mai 3, 2021

**Proiectul: „Sporirea Eficienței Energetice a LT
Constantin Spătaru din or. Leova”**

UE va oferi 211 mln. de lei pentru proiecte de eficiență energetică în zona de sud

Pe 4 noiembrie, la Leova au fost lansate lucrările de construcții pentru proiectele finanțate de Uniunea Europeană. La eveniment au participat reprezentanți ai Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova,

Ambasadei Germaniei în Republica Moldova, Agențiilor de Dezvoltare Regională, Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei, autorităților publice locale, companiilor de construcții, precum și locuitorii ai orașului Leova, și reprezentanți ai societății civile.

Regiunea de Dezvoltare Sud beneficiază de 4 proiecte de infrastructură în cadrul cărora sunt 7 măsuri investiționale, finanțate de UE. Cinci dintre aceste măsuri sunt menite pentru a moderniza serviciile de aprovizionare cu apă și canalizare în orașul Leova, localitățile largara, Cupcui, Filipeni și Romanovca, iar două vizează sporirea eficienței energetice la Liceul Teoretic „C. Spătaru” din Leova și la Liceul „Matei Basarab” din Basarabeasca.

Lucrările de construcții la cele două licee prevăd reparația acoperișului, izolarea pereților clădirii, înlocuirea geamurilor, reabilitarea sistemului de încălzire, asigurarea cu apă caldă și rece curentă în școli și renovarea facilităților sanitare din instituții. Lucrările urmează a fi finalizate până la sfârșitul anului viitor.

Valoarea totală a proiectului de eficiență energetică a Liceului „C. Spătaru” din Leova constituie 53 mln. de lei, dintre care 50,5 mln. de lei sunt

acordați de Uniunea Europeană și 2,5 mln. de lei reprezintă contribuția locală. În același timp, proiectul de eficiență energetică a Liceului „Matei Basarab” din Basarabeasca se cifrează la 19,9 mln. de lei, dintre care 19,2 mln. au fost oferite de UE și peste 700 de mii lei reprezintă contribuția locală. Numărul total de beneficiari, în cele două licee, este de aproape 1000 de elevi, profesori și angajați auxiliari.

Totodată, construcția sistemului centralizat de canalizare din orașul Leova va cuprinde 13,5 km, la care se vor racorda peste 690 de gospodării individuale. Localitățile largara, Cupcui, Filipeni și Romanovca vor beneficia de construcția unei rețele de apeduct de 99 km, care va moderniza infrastructura serviciilor de aprovizionare cu apă, va spori rata de conectare și accesul populației la apă potabilă de calitate.

Valoarea totală a măsurilor investiționale de apă și canalizare este de 138,5 milioane de lei, dintre care 125 mln. de lei sunt acordați de Uniunea Europeană și 13,5 mln. de lei constituie contribuția locală. Aproximativ 12.000 de locuitori ai orașului Leova și localităților largara, Cupcui, Filipeni și Romanovca vor beneficia de proiectele de apă și canalizare din Regiunea de Dezvoltare Sud.

Măsurile sunt implementate în cooperare cu proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, gestionat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ Moldova), în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) și sprijinit financiar de Guvernul Germaniei.

Constantin CELAC,
Gazeta de Sud, noiembrie 7, 2020

Liceul Constantin Spătaru – Carte de Vizită a orașului Leova

Copiii din orașul Leova, în curând, vor învăța în cel mai frumos și modern liceu din Republica Moldova – LT Constantin Spătaru, care cu suportul UE, va fi renovat capital, în cadrul proiectului „Sporirea Eficienței Energetice a LT Constantin Spătaru din or. Leova”. În acest scop, se vor cheltui circa 53 milioane lei, inclusiv 50 mln. lei din surse UE.

Dumitru Goroianu, elev
la LT Constantin Spătaru,
or.Leova

” **Sunt bucuros că îmi voi face studiile într-o școală modernizată. Pentru elevi este un avantaj mare. Toate clasele vor fi echipate cu sistem de iluminat modern și econom , cu sistem de încălzire și ventilație – vor fi condiții bune pentru studii.**

”

Lilia ZAICO, locuitoarea
satului Hănăsanii Noi

” **Se fac condiții foarte bune pentru elevi. De aceea aducem aici la studii copii din satul vecin. Mulțumim autorităților și Uniunii Europene pentru renovarea clădirii liceului.** ”

Liceul Constantin Spătaru din Leova este prima instituție de acest gen, deschisă în Republica Moldova, în perioada postbelică și această întâietate va continua după renovarea capitală a instituției, cu suportul UE. Directorul instituției, Dorin MARIN, ne asigură, că în decursul unui an, Liceul va fi de necunoscut. Lucrările de renovare deja au început.

Dorin MARIN, Directorul LT
Constantin Spătaru, Leova

Până în prezent, clădirea liceului se încălzea de la o centrala termică, la biomasă, dar randamentul nu era cel așteptat. Anual se cheltuiau cca. 0,5 mln. lei pentru încălzirea clădirii. Managementul energetic, care va fi modernizat în cadrul proiectului UE, va asigura o economie, potrivit calculului, a cca. 60% din consumul energiei termice și electrice.

În cadrul proiectului se prevăd un volum enorm de lucrări de eficiență energetică – schimbarea geamurilor, anvelopa clădirii, izolarea termică a acoperișului, a subsolului, modernizarea utilajului sistemului de apeduct, canalizare, termoficare, schimbarea utilajului la bucătărie s.a. Se va schimba aspectul exterior al clădirii, amenajarea spațiilor verzi, se va crea un management eficient energetic al instituției.

Clădirea liceului se izolează termic, total, pe exterior cu vată minerală, care este rezistentă la incendiu și asigură randament înalt de izolare. Se vor amplasa pe acoperiș baterii solare, ca surse regenerabile de energie, care vor asigura o parte din consumul energiei electrice a liceului, iar în perioada de vară, chiar va reuși să vândă o parte din energie altor consumatori.

Potrivit antreprenorului general al proiectului – întreprinderea Polimer Gaz Conduct, administratorului Sergiu Cocîrlă, lucrările, în cadrul proiectului, se bazează pe implementarea unor instrumente de eficiență energetică, izolarea pereților, schimbarea ferestrelor și înlocuirea punctului termic individual.

Sergiu Cocîrlă,
administrator Polimer
Gaz Conduct, antreprenor
general

” Se planifică ca costurile legate de încălzire, de mentenanță a clădirii să fie micșorate, astfel încât încât liceul să aibă o economie energetică de cca 60%, plus condițiile bune de studii pentru copii și profesori. ”

La moment, pe șantier activează cca. 80 de muncitori, atât la lucrările de finisare interioare, acoperiș, cât și la lucrările fațadei exterioare. Conform contractului, darea în exploatare a clădirii renovate este preconizată pentru 7 septembrie 2021.

În ziua de 4 noiembrie 2020, au fost lansate oficial lucrările de renovare a LT „Constantin Spătaru” din Leova. Prezenți la eveniment, reprezentanții UE, APL, locuitorii orașului Leova, au menționat impactul proiectului asupra generației tinere, instituției de învățământ, orașului Leova.

Magdalena Mueller-Uri,
Șefa Secției Operațiuni
din cadrul Delegației UE
în Republica Moldova

”**Supportul financiar al Uniunii Europene îmbunătățește în mod concret calitatea vieții pentru peste 600 de elevi din orașul Leova, precum și pentru profesorii și cetățenii din această localitate.**”

Achim Mortier, Primul
Secretar, Șeful Secției
Cooperare Economică și
Dezvoltare, Ambasada
Germaniei în Republica
Moldova

”**Implementarea acestui proiect este un semn clar, că europenilor le pasă de viitor, nu doar din perspectiva echilibrului energetic, dar și a generațiilor viitoare. Concret, această instituție va deveni mai atractivă și pentru copiii din satele învecinate.**”

Maria Culeșov,
Directoare, Agenția de
Dezvoltare Regională Sud

”**Realizarea proiectului este posibilă datorită finanțării oferite de Uniunea Europeană, pentru a spori accesul la servicii educaționale de calitate prin Eficientizarea energetică a clădirii Liceului Teoretic „Constantin Spătaru”.**”

În renovarea Liceului „Constantin Spătaru” din Leova, contribuie și APL, cetățenii, părinții și elevii. Potrivit directorului instituției Dorin MARIN, părinții și pedagogii au fost implicați chiar și în alegerea culorilor pereților, podelelor, amenajarea teritoriului.

Alexandru BUJOREANU,
primar de Leova

„**Grație proiectului, cu suportul UE și GIZ, va fi efectuată sporirea eficienței energetice a edificiului liceului. Va fi inaugurată și o Alee Energetică pe teritoriul liceului pentru educația eficienței energetice a elevilor. Primăria Leova a venit cu o contribuție de 1 mln de lei din bugetul local.**”

Rodica HASAN,
vice președinte a
raionului Leova

„**Suntem bucuroși de implementarea acestui proiect în raionul Leova. Aici, studiază elevi din mai multe localități a raionului. Contribuția CR Leova în realizarea acestui proiect este de 1,5 mln lei.**”

Galina GLOZUNOVA,
bibliotecară, absolventă
a liceului

„**Am absolvit această școală, acum 40 de ani. Așteptăm o renovare mare a liceului. Clasele vor deveni mai luminoase, iarna va fi mai cald în încăperi. Părinții, toți locuitorii orașului Leova, așteaptă realizarea acestui proiect, unul din cele mai mari în ultimii ani din localitate.**”

Potrivit proiectului, până la sfârșitul anului 2021, urmează termoizolarea acoperișului și a pereților exteriori, schimbarea ferestrelor și ușilor exterioare, izolarea planșeului de subsol, instalarea unui punct termic și a unui sistem fotovoltaic cu capacitate de 10kw. Lucrările de construcții în cadrul proiectelor includ o serie de măsuri de modernizare.

În câteva luni, LT „Constantin Spătaru”, datorită proiectului UE de eficientizare energetică, va deveni o carte de vizită pentru orașul Leova, dar și un model de management energetic pentru alte instituții de învățământ din Republica Moldova.

Andrei BARGAN,
MEDIA TV Cimișlia,

8 noiembrie 2020

Campania de informare UE- Republica Moldova - împreună mai puternici, susținută la Leova

În ajunul Zilei Internaționale a Drepturilor Omului, 10 decembrie, o campanie amplă de sensibilizare a publicului cu privire la drepturile omului și societatea civilă, a fost lansată la 7 decembrie 2020, de către Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova. Campania „UE-Moldova: Împreună pentru o societate mai puternică” s-a desfășurat, în mare parte, online și a început cu intonarea imnului UE în mai multe localități din R. Moldova, și cu flash-mob-uri organizate, în diverse localități ale țării, de către membrii Eurocluburilor și ai Centrelor de Informare ale Uniunii Europene.

Marina Papuc, 14 ani,
eleva Liceul Costantin
Spătaru, Leova

” **Elevii liceului Constantin Spătaru din Leova au răspuns la inițiativa Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova cu un Flash Mob în fața liceului, care se modernizează din granturi europene.** ”

Andrei Bargan,
MEDIA TV Cimișlia

Dezbateri la Liceul Constantin Spătaru din Leova

Elevii LT Constantin Spătaru din orașul Leova, în cadrul unor dezbateri în format Karl Popper, au discutat la tema – Cât de mediatizate sunt proiectele Europene la nivel local. Președintele juriului, directorul Dorin Marin, a menționat că, liceul beneficiază de proiectul „Sporirea eficienței energetice a clădirii Liceului Teoretic Constantin Spătaru” finanțat de UE, în suma de circa 53 mln lei, și elevii trebuie să cunoască acest lucru.

Dorin Marin, director liceu, președintele juriului.

„**Liceul Constantin Spătaru din Leova va deveni un liceu model în Republica Moldova. Elevii trebuie să cunoască – astfel de tehnologii modern de eficientizare energetică în Republica Moldova nu au fost până acum. Proiectul trebuie mediatizat, iar cetățenii să cunoască de sprijinul UE pentru orașul Leova.**”

Echipe afirmatoare – în maiouri albastre – a venit cu argumentele precum că proiectele Europene sunt suficient mediatizate – la televiziune, radio, în ziare, pe platformele de social-media și în comunitate. Echipe negatoare – în maiouri roșii – a venit cu un șir de contraargumente, precum că proiectul este insuficient mediatizat și e loc de îmbunătățire. După trei runde de confruntări cu argumente pro și contra, cei mai convingători s-au dovedit a fi elevii echipei Negatoare – adică cei care au afirmat, că este loc pentru a îmbunătăți promovarea proiectelor Europene.

Octavian Văleanu, elev
liceul Constantin Spătaru,
or. Leova

” Am venit cu argumente puternice în timpul jocului. Tema a fost interesantă pentru noi, elevii – despre renovarea liceului, sporirea eficiențării eficienței energetice a clădirii. ”

David Jugănar, elev
liceul Constantin Spătaru,
or. Leova

” Dezbaterile ne-au demonstrat, că acest proiect încă nu e destul de mediatizat. Lumea ar trebui să cunoască mai bine despre ajutorul UE. Astfel, mai mulți tineri vor alege să facă studiile la liceul nostru. ”

Gabriel Cristea, elev,
spectator

” Proiectele energetice țin de viitor. Am susținut echipa în tricouri roșii, care a afirmat, că acest proiect nu e destul de mediatizat, mai ales, în rețelele sociale, unde ar putea plasa material fiecare elev. ”

Domnița Chițan, elevă
liceul Constantin Spătaru,
or. Leova

” **Dezbaterile a fost importantă. Astfel mai multă lume va afla despre acest proiect grandioase. Noi vom avea un mediu mai bun de studii, vom fi mai bine instruiți.** ”

Până la urmă, au avut de câștigat ambele echipe, care s-au bucurat de premii – seturi de cărți de la editurile din Republica Moldova. Dezbaterile au fost organizate de către Asociația Obștească Prospect din or. Cimișlia, în cadrul proiectului „Cartea Albă a proiectelor UE la nivel local: Cimișlia, Leova Basarabeasca” din programul UE – „Abilitarea cetățenilor din Republica Moldova”.

Andrei Bargan,
MEDIA TV Cimișlia,

21 ianuarie 2021

вовлечение

Incluziune

implicare

идеи

MEDIU ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ

responsabilitate

мышление

GESTIONAREA DEȘEURILOR

целостность

APĂ ȘI CANALIZARE

